

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/45/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619205683
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6619205683.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočíčkovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: N. Z., nar. XX. júla XXXX, trvale bytom S. XXX/X, N., zast. JUDr. Erikou Mochackou, advokátkou so sídlom AK T.G.Masaryka 14/A, Lučenec, proti žalovanému: R. Q., nar. XX. januára XXXX, trvale bytom X. XX, H., zast. Mgr. Marcelom Fandákom, LL.M., advokátom so sídlom AK Kováčska 40, Košice, o zaplatenie 3.400,-Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 21C/43/2019-110 zo dňa 3. marca 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 21C/43/2019-110 zo dňa 3. marca 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.400,-Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (prvá výroková veta) a zaviazal žalovaného voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 3.400,-Eur, a to titulom zapožičania finančnej čiastky 6.000,-Eur žalovanému v roku 2013 na kúpu motorového vozidla; túto sa žalovaný zaviazal zaplatiť v čo najkratšej dobe. Žalovaný svoj dlh nesplácal; v septembri 2016 zaplatil sumu 200,-Eur, následne opäť prestal splácať. Dňa 20.3.2017 žalovaný uznal dlh, dlžnú sumu sa zaviazal uhradiť najneskôr do 30.9.2019 formou mesačných splátok; od uznania dlhu zaplatil žalovaný žalobcovi sumu 2.400,- Eur v niekoľkých splátkach; zvyšok poskytnutých finančných prostriedkov vo výške 3.400,- Eur žalovaný neuhradil ani po výzve žalobcu.

1.2 Okresný súd vydal dňa 16.1.2020 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odôvodnený odpor; právo uplatnené žalobcom neuznal, uzatvorenie zmluvy poprel; poukazujúc na obsah uznania dlhu zo dňa 20.3.2017 argumentoval, že ak určitý záväzok existoval, tak to bolo medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou Fillau, s.r.o., nie medzi žalobcom a žalovaným ako fyzickými osobami; vzniesol aj námietku premlčania práva uplatneného žalobou.

1.3 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 101, § 110 ods.1, § 558, § 563 a § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“); oboznámil sa s obsahom spisu, najmä s písomnými podaniami strán sporu, s uznaním dlhu zo dňa 20.3.2017, s výpisom z bankového účtu a výzvou na zaplatenie zo dňa 21.10.2019 adresovanou žalovanému na uhradenie dlhu vo výške 6.000,-Eur, vo veci nariadil pojednávanie. Z listiny označenej ako uznanie dlhu mal preukázané, že táto bola uzatvorená v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka; žalovaný ako dlžník uznal dlh čo do dôvodu a výšky voči žalobcovi ako veriteľovi; v zmysle jej čl.1 vznikol dlh vo výške 6.000,-Eur na základe vkladu veriteľa do firmy Fillau, s.r.o. v júni 2013 na kúpu motorového vozidla.

1.4 Pri posudzovaní nároku žalobcu okresný súd skúmal, či došlo medzi stranami sporu k uzatvoreniu ústnej zmluvy o pôžičke a reálnemu prevzatíu finančných prostriedkov žalovaným. Dôvodil, že žalovaný existenciu pôžičky potvrdil uznaním dlhu s tým, že ku vzniku dlhu malo dôjsť v auguste 2013 (správne má byť jún 2013, pozn. odvolacieho súdu); okresný súd mal za preukázané, že prvú splátku žalovaný uhradil v septembri 2016, doklad o tejto skutočnosti síce nebol predložený, avšak predmetné skutkové tvrdenie nebolo žalovaným popreté. Uzatvorenie zmluvy o pôžičke (reálne odovzdanie finančných prostriedkov) mal súd preukázané uznaním dlhu a výpisom z bankového účtu.

1.5 Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný ako dlžník neunesol bremeno tvrdenia a dôkazu, keď nepreukázal, že jeho záväzok voči žalobcovi v čase uznania dlhu neexistoval, že by bol vkladom do obchodnej spoločnosti Fillau, s.r.o., resp. že by medzi žalobcom a spoločnosťou Fillau, s.r.o. existoval právny vzťah. Napriek tomu, že v uznaní dlhu bolo uvedené, že dlh mal vzniknúť ako vklad veriteľa do firmy Fillau, s.r.o., žalovaný tento dlh uznal ako svoj a zaviazal sa ho splácať formou mesačných splátok po 200,-Eur počnúc aprílom 2017, prvú platbu po uznaní dlhu realizoval v máji 2017.

1.6 Čo sa týka žalovaným vznesenej námietky premlčania, okresný súd bol toho názoru, že nakoľko nebola dojednaná splatnosť dlhu a čas plnenia nevyplýval z dohody účastníkov, dlh sa stal splatným deň nasledujúci po žiadosti veriteľa o plnenie. Za evidentné okresný súd považoval, že žalobca žalovaného požiadal o plnenie v septembri 2016, keďže práve vtedy došlo k uhradeniu prvej splátky; dlh sa stal splatným v septembri 2016, od ktorého mesiaca začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá v čase uznania dlhu (20.3.2017) neuplynula a k premlčaniu pohľadávky tak nemohlo dôjsť. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel.

1.7 O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods.1 a § 262 ods.1,2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a náhradu trov konania priznal v konaní úspešnému žalobcovi.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie; navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm. d), f) a h) C.s.p.; tvrdil tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Žalovaný v odvolaní namietol, že skutkový záver ustálený súdom prvej inštancie nemal oporu vo vykonanom dokazovaní, nevyplýval zo žiadnej listiny; žalobca v konaní nepredložil potvrdenie o odovzdaní finančných prostriedkov, absentovali tiež akékoľvek zhodné skutkové tvrdenia strán sporu, ktoré by uzatvorenie zmluvy o pôžičke preukazovali.

2.2 Odvolateľ mal za to, že v konaní bola preukázaná len skutočnosť, že dlh, zaplataenia ktorého sa žalobca domáha, vznikol v júni 2013 medzi ním a obchodnou spoločnosťou Fillau, s.r.o.; právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným titulom zmluvy o pôžičke nevznikol; s uvedeným sa súd prvej inštancie dostatočne nevyšporiadal.

2.3 Odvolacou argumentáciou žalovaného súčasne bolo, že v čase podpisu listiny označenej ako „Uznanie dlhu“ nemal vo vzťahu k žalobcovi žiaden záväzok, preto dlh nemohol uznať; tu poukázal na formuláciu ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého dlžník uznáva, že „zaplatí svoj dlh“.

2.4 Nestotožnil sa s konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobca požiadal žalovaného o plnenie v septembri 2016; uvedené nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní a bolo v rozpore s tvrdením žalobcu na pojednávaní, podľa ktorého splatnosť dlhu existovala už pri jeho vzniku a bola určená tak, že dlh sa bude splácať každý mesiac. Žalovaný v súvislosti s poskytnutím finančných prostriedkov na účet žalobcu uviedol, že tak konal dobrovoľne, bez existencie akéhokoľvek právneho záväzku plniť to, čo mala žalobcovi plniť spoločnosť Fillau, s.r.o.; s uvedeným koreluje aj SMS komunikácia predložená na pojednávaní, obsah ktorej súd prvej inštancie nevyhodnotil.

2.5 Žalovaný zopakoval, že žalobcovi v roku 2016 nič nedlhoval, ak by aj dlhoval žalobcovi finančné prostriedky, nevyplýva to zo žiadneho dôkazného prostriedku; rovnako nebolo preukázané, že by žalobca požiadal žalovaného prvýkrát o plnenie v septembri 2016. Okresný súd nesprávne posúdil aj námietku premlčania. Žalovaný uviedol, že právo na určenie splatnosti dlhu sa zo strany žalobcu mohlo realizovať prvýkrát deň nasledujúci po poskytnutí finančných prostriedkov, ak žalobca toto právo uplatnil v septembri 2016, urobil tak po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby. Podmienkou účinného uznania premlčaného záväzku v zmysle ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka je vedomosť dlžníka o tom, že uznáva premlčaný dlh; na uvedené súd prvej inštancie nereagoval.

2.6 Odvolateľ poznamenal, že už v priebehu konania sa vyjadril, že obsah listiny označenej ako „Uznanie dlhu“ by mohol signalizovať, že žalovaný pristúpil k záväzku obchodnej spoločnosti Fillau, s.r.o. podľa § 533 Občianskeho zákonníka; podľa § 531 ods.4 Občianskeho zákonníka však platí, že pristupujúci dlžník môže voči veriteľovi uplatniť všetky tie námietky, ktoré má pôvodný dlžník. Keďže záväzok vznikol medzi žalobcom a spoločnosťou Fillau, s.r.o. v roku 2013 a žalobca si svoj nárok uplatnil až v roku 2019, žalovaný uplatnil námietku premlčania.

3. K odvolaniu žalovaného podal písomné vyjadrenie žalobca, ktorý považoval za preukázané, že v júni 2013 požičal žalovanému sumu 6.000,-Eur s tým, že čas splatnosti pôžičky nebol dojednaný; dohodli sa, že žalovaný vráti finančné prostriedky v čo najkratšom čase; po viacerých výzvach žalovaný v septembri 2016 uhradil žalobcovi sumu 200,-Eur, v marci 2017 podpísal žalovaný uznanie dlhu.

3.1 Podľa názoru žalobcu z uznania dlhu a výpisu z účtu o splátkach pôžičky vyplýva, že žalovaný si od žalobcu požičal finančné prostriedky a čiastočne ich splácal. Za nepravdivé označil tvrdenie, že malo ísť o pôžičku medzi spoločnosťou Fillau, s.r.o. a žalobcom; uvedené by sa muselo prejavíť v účtovníctve obchodnej spoločnosti, žalovaný takýto dôkaz nepredložil.

3.2 Žalobca nepovažoval za dôvodnú námietku premlčania vnesenú žalovaným; v tejto súvislosti len zopakoval súdom prvej inštancie konštatovaný záver, že splatnosť dlhu nebola dojednaná, čas plnenia nevyplýval z dohody účastníkov, a tak bol dlh splatný nasledujúci deň po žiadosti veriteľa o plnenie, k čomu došlo v septembri 2016 a od tohto času začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá v čase uznania dlhu neuplynula. Na základe uvedeného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods.1 C.s.p. potvrdiť ako vecne správny.

4. Ďalšie relevantné vyjadrenia podané neboli.

5. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil a vec vrátil podľa § 391 ods. 1, 2 C.s.p. súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5.1 Podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

6. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhal zaplata sumy 3.400,-Eur, a to titulom splatenia pôžičky, ktorú žalovanému poskytol v roku 2013 vo výške 6.000,-Eur. Na preukázanie svojich tvrdení o uzatvorení zmluvy o pôžičke žalobca predložil listinu označenú ako „Uznanie dlhu“ zo dňa 20.3.2017 a bankové výpisy preukazujúce uhradenie sumy 2.600,-Eur žalovaným v nepravidelných splátkach; prvá splátka mala byť uhradená v septembri 2016 (táto je na výpise z účtu dopísaná len ručne; „+200,- Eur sept. 2016“) a posledná v júni 2018. Žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu od začatia konania popieral, tvrdil, že medzi ním a žalobcom nevznikol žiadny záväzok, vzniesol aj námietku premlčania.

6.1 Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania ustálil, že medzi žalobcom a žalovaným došlo v júni 2013 k uzatvoreniu ústnej zmluvy o pôžičke; uvedené malo preukazovať uznanie dlhu zo dňa 20.3.2017 podpísané tak žalobcom ako aj žalovaným a výpisy z bankového účtu. Napriek tomu, že z obsahu uznania dlhu vyplýva, že dlh mal vzniknúť ako vklad do firmy Fillau, s.r.o., žalovaný tento dlh uznal ako svoj vlastný a zaviazal sa ho splácať v mesačných splátkach po 200,-Eur počnúc aprílom

2017; okresný súd mal za to, že žalovaný uznal dlh platne, v súlade s ustanovením § 558 Občianskeho zákonníka. Súčasne vyhodnotil, že k premlčaniu dlhu nedošlo; dôvodil, že nakoľko splatnosť dlhu nebola dojednaná, dlh sa stal splatným dňom nasledujúcim po žiadosti veriteľa o plnenie, ku ktorej došlo v septembri 2016, nakoľko práve v septembri 2016 žalovaný uhradil prvú splátku; v tom čase začala plynúť 3 ročná premlčacia doba, a táto dňa 20.3.2017, teda v čase podpísania uznania dlhu, ešte neuplynula (túto argumentáciu si osvojil aj žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného). S takýmito závermi okresného súdu sa odvolací súd nestotožnil v celom rozsahu.

7. Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pre jej uzatvorenie sa nevyžaduje písomná forma, môže byť uzatvorená aj ústne či konkludentne; zmluva o pôžičke je však reálny kontrakt, a teda vzniká v okamihu reálneho odovzdania predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi (nie len dohodou zmluvných strán). Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke je prenechanie veci na nakladanie s ňou a jej spotrebovanie, druhové určenie predmetu pôžičky, dočasnosť, povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu a určenie doby splatnosti pôžičky.

8. Z podanej žaloby vyplýva, že žalobca mal v júni 2013 požičať žalovanému finančné prostriedky vo výške 6.000,-Eur na kúpu motorového vozidla; žalovaný túto skutočnosť poprel; žalobca žiaden dôkaz preukazujúci odovzdanie predmetu pôžičky žalovanému v konaní nepredložil; súčasťou súdneho spisu je len prehľad bankových transakcií; z neho je zrejmé, že žalovaný bezhotovostnými vkladmi na účet žalobcu v období od septembra 2016 do júna 2018 uhradil celkom 2.600,-Eur. Súd prvej inštancie uzatvorenie zmluvy o pôžičke odvodil od uznania dlhu zo dňa 20.3.2017.

8.1 Uznanie dlhu je zabezpečovacím inštitútom; nezakladá žiaden nový záväzok ani právo, len posilňuje primárny záväzok, v tomto prípade zmluvu o pôžičke; vo vzťahu k hlavnému záväzku má akcesorickú povahu; platnosť akcesorického právneho úkonu sa odvíja od platnosti primárneho úkonu. Napriek tomu, že uznanie dlhu zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania a posilňuje postavenie veriteľa tým, že dôkazné bremeno presúva na dlžníka, je potrebné konštatovať, že ak nevznikol hlavný záväzok platne, nie je namieste odvodzovanie existencie dlhu od právneho úkonu uznania dlhu. Inak povedané, pokiaľ by k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov nedošlo, nebolo by možné hovoriť o platne uzatvorenej zmluve o pôžičke a nemohlo by byť platným ani následné písomné uznanie dlhu. Primárne by tak mal mať okresný súd hodnoverne preukázané uzatvorenie zmluvy o pôžičke (reálne odovzdanie predmetu pôžičky), nie jej uzatvorenie odvodzovať výlučne od uznania dlhu.

9. Čo sa určenia doby splatnosti pôžičky týka, tvrdenia žalobcu a jeho právnej zástupkyne ako aj ich prednesy na pojednávaní boli v priebehu konania nekonzistentné a nejednotné. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalovaný sa mal zaviazat vrátiť poskytnuté finančné prostriedky „v čo najkratšej dobe“; na pojednávaní nariadenom na deň 9.9.2020 žalobca na dotaz právneho zástupcu žalovaného na popisovanie skutkových okolností v súvislosti s vrátením finančných prostriedkov žalovaným uviedol, že tento sa zaviazal, že mu: „...od požičania bude mesačne vracat, na ďalší mesiac žiadne peniaze neprišli...“. Právna zástupkyňa žalobcu počas konania na súde prvej inštancie uviedla aj, že splatnosť „dojednaná nebola“, resp. že žalovaný mal vrátiť finančné prostriedky „keď bude mať“.

9.1 Súd prvej inštancie napriek vzájomne rozporným tvrdeniam strán bez ďalšieho ustálil, že splatnosť dlhu dohodnutá nebola (bod 26. napadnutého rozsudku). Platí pritom, že ak splatnosť dlhu dojednaná bola, premlčacia doba začína plynúť deň nasledujúci po dni splatnosti dlhu. Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaný sa zaviazal splácať poskytnuté finančné prostriedky „v mesačných splátkach od požičania“, v takom prípade by bolo namieste uvažovať o aplikácii ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka. Ak však čas vrátenia pôžičky nebol medzi zmluvnými stranami dohodnutý, aplikuje sa ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ dojednanie času plnenia medzi zmluvnými stranami absentuje, je veriteľ oprávnený, a to už deň nasledujúci po dni reálneho odovzdania pôžičky, vyvolať jej splatnosť. V takomto prípade právo veriteľa jednostranným právnym úkonom vyhlásiť splatnosť pôžičky podlieha premlčaniu, premlčacia doba je v takomto prípade v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka trojročná a plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod R 91/2004; tento prijal záver že „ak čas splnenia dlhu (záväzku) nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh

prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol (z objektívneho, nie subjektívneho hľadiska) požiadať o plnenie dlhu, t.j. hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť predmetu pôžičky.“ (pozri aj R 28/1984; sp.zn. 9Cdo 41/2020, 1Cdo 197/2009, 4Cdo 66/2006; ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 33Odo 846/2006, 23 Cdo 2914/2007, 25Cdo 2417/2007). Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 174/2016 (publikovaný v Zbierke pod R 17/2017), v ktorom sa stotožnil so závermi vyjadrenými v judikátoch R 28/84 a R 91/2004 a konštatoval, že „začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka) a začiatok omeškania dlžníka (§ 517 Občianskeho zákonníka) sa odvíja od okamihu splatnosti práva na plnenie. Ak doba splnenia dlhu nebola dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu.“

9.2 Vychádzajúc z vyššie uvedeného, ak by nebola dojednaná splatnosť pôžičky (ako ustálil súd prvej inštancie), nebolo by možné konštatovať inak, než že v takom prípade začala premlčacia doba plynúť deň nasledujúci po odovzdaní predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi; ak by žalobca ako veriteľ vyzval žalovaného na plnenie až v septembri 2016, bol by jeho nárok premlčaný (nakoľko k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke malo dôjsť v júni 2013), v dôsledku čoho by ani uznanie dlhu zo dňa 20.3.2017 nemalo také právne následky, ako predpokladá ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka, pretože z jeho obsahu nevyplýva, že by mal dlžník vedomosť o tom, že uznáva premlčaný dlh; takéto konštatovanie v predmetnej listine absentuje.

9.3 Akceptovanie názoru okresného súdu, že ak splatnosť dlhu dojednaná nebola, je pre plynutie premlčacej doby rozhodujúci deň nasledujúci po dni, v ktorom bol dlžník na plnenie veriteľom vyzvaný, by znamenal neprípustné posunutie začiatku plynutia premlčacej doby (a to aj na neobmedzenú dobu). Obdobný názor ako súd prvej inštancie síce vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 4 Cdo 146/2008, išlo však o ojedinelé rozhodnutie, ktoré nebolo väčšinou prijaté občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Cpj. 10/2009). Takýto záver okresného súdu by zároveň podmieňoval objektívny charakter začiatku plynutia premlčacej doby subjektívnym prvkom - rozhodnutím veriteľa, či splatnosť dlhu vyvolá a kedy. Pokiaľ teda ide o konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalobca prvýkrát požiadal žalovaného o plnenie v septembri 2016 a od toho momentu začala plynúť premlčacia doba, uvedené jednak nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, najmä však nekorešponduje s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

10. V naznačenom smere sa javí byť vykonané dokazovanie nedostatočné, názor súdu prvej inštancie nesúladiť so zákonom a s konštantnou rozhodovacou praxou. Vzhľadom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 389 ods.1 písm.c) C.s.p. napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a podľa ustanovenia § 391 ods.1 C.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie zodpovie na pre rozhodnutie relevantné otázky a rozhodne aj o trovách konania, a to aj vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

10.1 Okresný súd si v prvom rade zodpovie otázku, či k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke (t.j. k reálnemu odovzdaniu predmetu pôžičky) došlo, ak áno, ustáli, či a akým spôsobom bola dojednaná splatnosť pôžičky a či sa zmluvné strany dohodli na jej jednorazovom splatení alebo na plnení v splátkach („nebola dojednaná“, bola dojednaná „v čo najkratšej dobe“, „od požičania v mesačných splátkach“, „keď bude mať“). V tejto súvislosti opätovne preskúma námietku premlčania vnesenú žalovaným. Prihliadnuc na takto zistené skutočnosti zodpovie aj otázku platnosti uznania dlhu. Ak vyhodnotí niektoré z tvrdení ako nejednoznačné či vzájomne si odporujúce, resp. za také, z ktorých nebude možné ustáliť obsah tvrdeného právneho úkonu - pôžičky, resp. iného úkonu - vkladu do obchodnej spoločnosti a bude to považovať za potrebné, doplní dokazovanie aj výsluchom strán sporu. Ustáli pritom, či informácia v uznaní dlhu o vklade má význam ako účel pôžičky, resp. ako samostatný právny úkon (vklad). Žalovaný, na ktorého v dôsledku uznania prešla dôkazná povinnosť, doposiaľ nevysvetlil dôvod podpisu listiny - uznania dlhu o takom obsahu ako je v nej uvedený, z akého dôvodu uznával dlh, ktorý podľa jeho tvrdení nie je jeho a z akého právneho dôvodu plnil záväzok, ktorý sa k jeho osobe neviazal. V potrebnom rozsahu tak súd prvej inštancie doplní dokazovanie najmä s dôrazom na zistenie obsahu právneho úkonu, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok, a to nielen vo vzťahu k účastníkom takéhoto právneho úkonu, ale aj vo vzťahu k podstatnej otázke splatnosti. Nie je vylúčené, že súd prvej inštancie rozhodne rovnako ako v zrušenom rozsudku, avšak jeho rozhodnutie musí byť založené na dôsledne zistenom

skutkovom stave a správnej aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka o pôžičke a vzhľadom na vznesenú námietku premĺčania aj ustanovení § 100 a nasl. OZ.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).